

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

от 24 август 2012 година

за изменение на приложение I към Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ

(текст от значение за ЕИП)

(2012/490/ЕС)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005⁽¹⁾, и по-специално член 23, параграф 2 от него,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕО) № 715/2009 определя недискриминационни правила за условията на достъп до преносни системи за природен газ, за да се гарантира правилното функциониране на вътрешния пазар на газ. Тъй като дублирането на газопреносни системи в повечето случаи не е икономически целесъобразно и ефективно, конкуренцията на пазарите на природен газ се стимулира чрез достъп на трети страни, който отваря инфраструктурата за всички доставчици по прозрачен и недискриминационен начин. Честите случаи на договорно претоварване, при което потребителите на мрежата не могат да получат достъп до газопреносните системи въпреки наличието на физически капацитет, са пречка по пътя към завършването на вътрешния енергиен пазар.
- (2) Практиката показва, че въпреки прилагането на някои принципи за управление на претоварването, като например предлагането на прекъсваем капацитет, както е предвидено в Регламент (ЕО) № 1775/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 28 септември 2005 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи⁽²⁾ и Регламент (ЕО) № 715/2009, договорното претоварване продължава да бъде пречка за развитието на един добре функциониращ вътрешен пазар на газ. Следователно е необходимо да бъдат изменени насоките относно прилагането на процедурите за управление на претоварването в случай на договорно претоварване. В съответствие с член 23, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 715/2009 предложените насоки следва да отразяват различията между националните газови системи и могат да определят минимални изисквания, които да се спазват с цел постигане на недискриминационни и прозрачни условия за достъп до мрежата по отношение на процедурите за управление на претоварването.
- (3) Процедурите за управление на претоварването следва да бъдат прилагани в случай на договорно претоварване и целят разрешаване на проблема вследствие на такива

събития чрез връщане на неизползвания капацитет на пазара, за да бъде той преразпределен в хода на нормалните процеси на разпределяне.

- (4) Когато точка на междусистемна връзка е подложена често на физическо претоварване, процедурите за управление на претоварването често могат да се окажат безполезни. В тези случаи следва да бъде проучено решение от гледна точка на планирането и инвестициите в мрежата.
- (5) В съответствие с Регламент (ЕО) № 713/2009 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁾ Агенцията за сътрудничество между енергийните регулатори („Агенцията“) следва да наблюдава и анализира прилагането на тези насоки. Необходимо е операторите на преносни системи да публикуват в удобен за работа формат информацията, необходима за разпознаване на случай на договорно претоварване.
- (6) В съответствие с член 24 от Регламент (ЕО) № 715/2009 националните регулаторни осигуряват спазването на насоките.
- (7) За да се гарантира, че процедурите за управление на претоварването се прилагат по най-ефективния начин във всички точки на междусистемни връзки и за целите на оптимизирането на наличния капацитет във всички съседни входно-изходни системи, от голямо значение е националните регулаторни органи и операторите на преносни системи от различните държави-членки и в рамките на държавите-членки да сътрудничат тясно помежду си и един с друг. По-специално националните регулаторни органи и операторите на преносни системи следва да имат предвид най-добрите практики и да се стремят да хармонизират процесите за изпълнението на тези насоки. В съответствие с член 7 от Регламент (ЕО) № 713/2009 Агенцията и националните регулаторни органи следва да гарантират, че в приложимите входни и изходни точки в целия Съюз се прилагат най-ефективните процедури за управление на претоварването.
- (8) Като има предвид, че операторите на преносни системи разполагат с подробна информация за физическото използване на системата и са в най-добра позиция да оценяват бъдещите потоци, целесъобразно е те да определят допълнителен капацитет, който да бъде предоставян като допълнение към изчисления технически капацитет. Предлагайки повече гарантиран капацитет от технически разполагаемия чрез отчитане на сценариите за потоците и договорения капацитет, операторите на преносни системи поемат риск, който следва да бъде съответно възнаграден. С цел определяне на приходите на операторите на преносни системи, такъв допълнителен

⁽¹⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 36.

⁽²⁾ ОВ L 289, 3.11.2005 г., стр. 1.

⁽³⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 1.

капацитет обаче следва да се разпределя само ако целият друг капацитет, включително произтичащият от прилагането на други процедури за управление на преговарването, е разпределен. Операторите на преносни системи следва да си сътрудничат тясно за определянето на техническия капацитет. С цел да разрешат проблема, свързан с потенциалната ситуация на физическо претоварване, операторите на преносни системи следва да прилагат най-рентабилната мярка, включително обратно изкупуване на капацитет или предприемане на други технически или търговски мерки.

- (9) Поради това Регламент (ЕО) № 715/2009 следва да бъде съответно изменен.
- (10) Мерките, предвидени в настоящото решение, са в съответствие със становището на комитета, създаден съгласно член 51 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Приложение I към Регламент (ЕО) № 715/2009 се изменя в съответствие с приложението към настоящото решение.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на 24 август 2012 година.

За Комисията
Председател
José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 94.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Приложение I към Регламент (ЕО) № 715/2009 се изменя, както следва:

1) Точка 2.2 се заменя със следното:

„2.2. Процедури за управление на претоварването в случай на договорно претоварване

2.2.1. Общи разпоредби

1. Разпоредбите на точка 2.2 се прилагат за точките на междусистемни връзки между съседни входно-изходни системи, независимо дали те са физически или виртуални, между две или повече държави-членки или в рамките на една и съща държава-членка, доколкото точките подлежат на резервиране от ползватели. Те могат да бъдат прилагани също за входни точки от и изходни точки към трети държави според решението на съответния национален регулаторен орган. Изходните точки към крайни потребители и разпределителни мрежи, входните точки от крайни газопроводни станции за ВПП и съоръжения за добиване, както и входно-изходните точки от и към съоръжения за съхраняване, не са предмет на разпоредбите на точка 2.2.
2. Въз основа на информацията, публикувана от операторите на преносни системи съгласно раздел 3 от настоящото приложение и, когато е целесъобразно, утвърдена от националните регулаторни органи, от 2014 г. нататък Агенцията започва да публикува всяка година до 1 март мониторингов доклад за претоварванията в точките на междусистемни връзки във връзка с продуктите с гарантиран капацитет, продадени през предходната година, като отчита, доколкото това е възможно, търгуването с капацитет на вторичния пазар и използването на прекъсваем капацитет.
3. Всеки допълнителен капацитет, достъпен чрез прилагане на една от процедурите по управление на претоварването, както е предвидено в точки 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4 и 2.2.5, се предлага от съответния(те) оператор(и) на преносни системи при нормалния процес на разпределяне.
4. Мерките, предвидени в точки 2.2.2, 2.2.4 и 2.2.5 се прилагат считано от 1 октомври 2013 г. Точка 2.2.3, подточки от 1 до 5 се прилагат считано от 1 юли 2016 г.

2.2.2. Увеличаване на капацитета посредством схема за свръхзаявяване и обратно изкупуване

1. Операторите на преносни системи предлагат и, след одобрение от националния регулаторен орган, прилагат схема за свръхзаявяване и обратно изкупуване, основана на стимули, с цел да предложат допълнителен гарантиран капацитет. Преди изпълнението, националният регулаторен орган се консултира с националните регулаторни органи на съседните държави членки и взема предвид мнението на тези регулаторни органи. Допълнителният капацитет се дефинира като гарантиран капацитет, предлаган допълнително към техническия капацитет в точка на междусистемна връзка, изчислен въз основа на член 16, параграф 1 от настоящия регламент.
2. Схемата за свръхзаявяване и обратно изкупуване осигурява на операторите на преносни системи стимул да предоставят допълнителен капацитет като отчетят техническите условия, като например calorичността, температурата и очакваното потребление на съответната входно-изходна система и капацитета в съседните мрежи. Операторите на преносни системи следва да прилагат динамичен подход по отношение на преизчисляването на техническия или допълнителния капацитет на входно-изходната система.
3. Схемата за свръхзаявяване и обратно изкупуване се основава на режим на стимулиране, отразяващ рисковете за операторите на преносни системи при предлагането на допълнителен капацитет. Схемата се структурира по такъв начин, че приходите от продажбата на допълнителен капацитет и разходите, произтичащи от схемата за обратно изкупуване или мерките по подточка б, да се поделят между операторите на преносни системи и ползвателите на мрежата. Националните регулаторни органи вземат решение относно разпределението на приходите и разходите между операторите на преносни системи и от ползвателя на мрежата.
4. За целите на определяне на приходите на операторите на преносни системи техническият капацитет, поспециално върнатият (преотстъпеният) капацитет, както и, когато е приложимо, капацитетът, произтичащ от прилагането на механизми за заявяване на гарантиран капацитет на принципа „или използваш, или губиш“ за ден напред или за дългосрочен период, следва да бъдат разпределени преди всякакъв допълнителен капацитет.
5. При определяне на допълнителния капацитет, операторът на преносната мрежа взема предвид статистическите сценарии за вероятния размер на физически неизползвания капацитет във всеки един момент в точките на междусистемни връзки. Той отчита също и рисковия профил на предлагането на допълнителен капацитет, който не води до допълнително задължение за изкупуване. Схемата за свръхзаявяване и обратно изкупуване също така оценява вероятността и разходите за обратно изкупуване на капацитет на пазара и отразява това в размера на допълнителния капацитет, който ще се предоставя.
6. Когато е необходимо да се запази целостта на системата, операторите на преносни системи прилагат процедура за обратно изкупуване, основана на пазарни принципи, при която ползвателите на мрежата могат да предлагат капацитет. Ползвателите на мрежата следва да бъдат информирани относно приложимата процедура за обратно изкупуване. Прилагането на процедура за обратно изкупуване не засяга приложимите спешни мерки.
7. Преди прилагането на процедура за обратно изкупуване операторите на преносни системи проверяват дали целостта на системата не може да се поддържа по по-рентабилен начин чрез алтернативни технически и търговски мерки.

8. Когато предлага схемата за свръхзаявяване и обратно изкупуване, операторът на преносната система предоставя на националния регулаторен орган всички отнасящи се до схемата данни, оценки и модели с цел той да може да направи оценка на схемата. Операторът на преносната система е длъжен да докладва редовно на националния регулаторен орган за функционирането на схемата и, по искане на националния регулаторен орган, да предоставя всички необходими данни. Националният регулаторен орган може да изиска от оператора на преносната мрежа да преразгледа схемата.
- 2.2.3. *Механизъм за заявяване на гарантиран капацитет за ден напред на принципа „или използваш, или губиш“*
1. При промяна на първоначалната заявка националните регулаторни органи изискват от операторите на преносни системи да прилагат за отделния ползвател на мрежата в точка на междусистемна връзка като минимум правилата, определени в подточка 3, ако въз основа на ежегодния мониторингов доклад на Агенцията в съответствие с точка 2.2.1, подточка 2 е видно, че в точките на междусистемни връзки в хода на процедурите за разпределяне на капацитет от разглежданата в мониторинговия доклад година търсенето е надвишило предлагането, на началната цена, когато са използвани търгове, за продуктите за ползване през въпросната година или през някоя от следващите две години,
- а) най-малкото за три продукта с гарантиран капацитет с продължителност един месец; или
- б) за най-малко два продукта с гарантиран капацитет с продължителност едно тримесечие; или
- в) за най-малко един продукт с гарантиран капацитет с продължителност една година или повече; или
- г) когато не е бил предложен продукт с гарантиран капацитет с продължителност един месец или повече.
2. Ако въз основа на ежегодния мониторингов доклад е видно, че ситуация като определената в подточка 1 е слабо вероятно да се случи повторно през следващите три години, например в резултат на това, че капацитет става достъпен поради физическо разширяване на мрежата или прекратяване на дългосрочни договори, съответните национални регулаторни органи могат да решат да прекратят механизма за заявяване на гарантиран капацитет за ден напред на принципа „или използваш, или губиш“.
3. Презаявяване на гарантиран капацитет от ползвателя на мрежата в точката на междусистемна връзка се разрешава до максимум 90 % и до минимум 10 % от договорения капацитет. Ако обаче заявката надхвърля 80 % от договорения капацитет, половината от незаявения обем може да бъде презаявен с нарастване. Ако заявката не надхвърля 20 % от договорения капацитет, половината от заявения обем може да бъде презаявен с намаляване. Прилагането на настоящата подточка не засяга приложимите спешни мерки.
4. Първоначалният притежател на договорения капацитет може да презаяви ограничената част от своя договорен гарантиран капацитет на прекъсваем принцип.
5. Подточка 3 не се прилага за ползватели на мрежата — лица или предприятия и предприятията, контролирани от тях съгласно член 3 от Регламент (ЕО) № 139/2004 — държащи по-малко от 10 % от средния технически капацитет през предходната година в точката на междусистемна връзка.
6. За точки на междусистемни връзки, в които се прилага механизмът за заявяване на гарантиран капацитет за ден напред на принципа „или използваш, или губиш“ в съответствие с подточка 3, националният регулаторен орган следва да направи оценка на връзката със схемата за свръхзаявяване и обратно изкупуване съгласно точка 2.2.2, като това може да доведе до решение на националния регулаторен орган за неприлагане на разпоредбите на точка 2.2.2 за въпросните точки на междусистемни връзки. Такова решение се съобщава незабавно на Агенцията и на Комисията.
7. За дадена точка на междусистемна връзка националният регулаторен орган може да реши да прилага механизм за заявяване на гарантиран капацитет за ден напред на принципа „или използваш, или губиш“ в съответствие с подточка 3. Преди да вземе своето решение, националният регулаторен орган се консултира с националните регулаторни органи на съседните държави-членки. При вземане на решението националният регулаторен орган взема предвид становищата на националните регулаторни органи на съседните държави.
- 2.2.4. *Връщане на договорен капацитет*
- Операторите на преносни системи приемат всяко преотстъпване на гарантиран капацитет, договорен от ползвателя на мрежата в точка на междусистемна връзка, с изключение на продукти, свързани с капацитет, имащи продължителност от един ден и по-малко. Ползвателят на мрежата запазва правата и задълженията си по договора за капацитет до момента на преразпределянето на капацитета от оператора на преносната система и доколкото капацитетът не е преразпределен от оператора на преносната система. Върнатият (преотстъпеният) капацитет следва да се разгледа за преразпределяне едва след като целият разполагаем капацитет е бил разпределен. Операторът на преносната система уведомява незабавно ползвателя на мрежата за всяко преразпределяне на върнат (преотстъпен) от него капацитет. Националният регулаторен орган одобрява специфични условия за преотстъпване на капацитет, по-специално за случаите, в които няколко ползватели на мрежата преотстъпват капацитета си.

2.2.5. Механизъм за заявяване за дългосрочен период на принципа „или използваш, или губиш“

1. Националните регулаторни органи изискват от операторите на преносни системи да отнемат частично или в пълна степен системно недоизползвания от даден ползвател на мрежата договорен капацитет в дадена точка на междусистемна връзка, когато този ползвател не е продавал или предлагал при разумни условия своя неизползван капацитет и когато други ползватели на мрежата искат гарантиран капацитет. Договореният капацитет се счита за системно недоизползван, по-специално ако
 - а) ползвателят на мрежата използва средно по-малко от 80 % от своя договорен капацитет както между 1 април и 30 септември, така и между 1 октомври и 31 март, с ефективна продължителност на договора повече от една година, за което не може да посочи основателна причина; или
 - б) ползвателят на мрежата заявява системно близо 100 % от своя договорен капацитет и презаявява с намаляване с цел да заобиколи правилата, формулирани в точка 2.2.3, подточка 3).
 2. Прилагането на механизъм за заявяване на гарантиран капацитет за ден напред на принципа „или използваш, или губиш“ не трябва да се разглежда като основание за неприлагане на подточка 1.
 3. Оттеглянето следва да води до това ползвателят на мрежата да губи договорения си капацитет частично или напълно за определен период или за оставащия ефективен срок на договора. Ползвателят на мрежата запазва правата и задълженията си по договора за капацитет до момента на преразпределянето на капацитета от оператора на преносната система и доколкото капацитетът не е преразпределен от оператора на преносната система.
 4. Операторите на преносни системи предоставят на националните регулаторни органи редовно всички данни, необходими за следене на степента на използване на договорените капацитети с ефективна продължителност на договора повече от една година или на периодични тримесечия, обхващащи най-малко две години.“
- 2) Точка 3.1.1, подточка 1 се изменя, както следва:
- а) буква д) се заменя със следното:

„д) във формат, позволяващ изтегляне по мрежа, който е съгласуван между операторите на преносни системи и националните регулаторни органи — въз основа на становище относно хармонизиран формат, което се дава от Агенцията — и който позволява количествени анализи;“
 - б) добавя се следната буква з):

„з) всички данни се предоставят, считано от 1 октомври 2013 г., на единична обхващаща целия Европейски съюз централна платформа, установена от ENTSOG на принципа за рентабилност.“
- 3) В точка 3.3, подточка 1 се добавят следните букви з), и), й), к) и л):
- „з) случаи на неуспешни, законосъобразни заявки за продукти с гарантиран капацитет с продължителност един месец или повече, включително броя и обема на неуспешните заявки; и
 - и) в случай на търгове — къде и кога продукти с гарантиран капацитет с продължителност един месец или повече са били продадени на цени, по-високи от началната цена;
 - й) къде и кога продукт с негарантиран капацитет с продължителност един месец или повече е бил предложен за продажба в нормалния процес на разпределяне;
 - к) общия капацитет, предоставен посредством прилагането на процедурите за управление на претоварването, определени в точки 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4 и 2.2.5, за всяка прилагана процедура за управление на претоварването;
 - л) букви от з) до к) се прилагат от 1 октомври 2013 г.“
-